

Եզրակացություն

Բարոյագիտությունը, մակարդակային տեսակետեն, կարելի է բաժնել երեքի.- կանոնական, նկարագրական եւ մետա-բարոյագիտություն:

Մետա-բարոյագիտությունը, լեզուա-վերլուծական կամ մեթոդական բնության արտայայտություններ սահմանելով, կը նպատակադրէ բարոյականութեան երեւոյթի գիտական ուսումնասիրությունը: 20-րդ դարու սկիզբները ծնունդ առած բարոյագիտութեան այս մակարդակը, կոչուած էր դառնալու կանոնական եւ նկարագրական բարոյագիտութեանց գիտական հիմքը:

Մետա-բարոյագիտությունը ուսումնասիրելու ընթացքին, նկատի կ'առնուին չորս հիմնական ոլորտներ՝ լեզուա-վերլուծական, բարոյական համոզումներու, Էաբանական եւ իմացաբանական: Այս չորս, իրարմէ բոլորովին տարբեր ոլորտները, հակառակ իրենց բնագաւառներու եւ ուսումնասիրութեան եղանակներու տարբերութիւններուն, անքակտելի կապով առնչուած են իրարու հետ: Այլ խօսքով, եթէ բացայայտել ուզենք, թէ բարոյական դատողութիւն մը ի՞նչ կը նշանակէ, հարկ է որ ան քննարկուի վերոյիշեալ չորս ոլորտներու լոյսին տակ եւ իւրաքանչիւր ոլորտի մէջ այնպիսի յարմար պատասխան գտնուի, որ յիշեալ ոլորտներու պատասխաններուն միջեւ հակասութիւն կամ անհամաձայնութիւն տեղի չունենայ: Այս իմաստով, այն պահանջքը, որ մետա-բարոյագիտութեան տեսութիւն մը պէտք է կատարէ, շատ բարձր կը գնահատուի:

Մետա-բարոյագիտությունը, այլ գիտաճիւղերու օժանդակութեան կողքին, նաեւ իւրայատուկ արժէք ունի: Ի վերջոյ, եթէ մենք հասկնալ ուզենք, թէ ի՞նչ է *բարոյականութիւնը* կամ եթէ գիտնալ ուզենք, թէ մարդկային հիմնական յատկանիշներէն մէկը, անոր բարոյական ձեւով մտածելու ու վարուելու կարողութիւնը ի՞նչ բանի մէջ կը կայանան, այն ատեն պէտք է դիմենք մետա-բարոյագիտութեան չորս ոլորտներուն: Այս իմաստով ան կը դառնայ բնական մէկ մասը՝ փիլիսոփայական մարդաբանութեան:

